

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 50.

V četrtek 9. decembra 1852.

III. leto.

P r i j a t e l j u.

O pēšat, brate, kaj že češ tak zgodno?
Nehati češ se truditi za Slavo?
Nehati venčat s lovorom si glavo?
Odvernut' češ marljivost majki plodno?
Ne krepki sin, — to bilo bi prezgodno:
Še pamet bistro, v pērsih sērcu zdravo
Še v sērcu ogenj, — misel nosiš pravo, —
Uspešno vesti se za reč narodno.
Nevmorno snuj, dok moč ti ne odreče,
Napredovanja poti se bodeče
Ne boj, — dok živo iskra v tebi klije.
Politi se, človeštva je osoda:
— K pokoju včnem je trenutek hoda —
Miru na svetu tem pa za nas nije!

G o l o b i c a.

(K o n e c .)

Ali — naenkrat se jame ladja silniše in silniše gibati; razhudobljeni valovi vdarjajo na nje stene in jo začnejo semtertje metati. Nebo otemni, brodarji oterpnejo, viditi kako strašna burja se bliža. Kriton se zdrami iz sladkih sanjarij in plašno Sofronisko objame. — Ah zastonj! akoravno na pomoč kličeš, stokaš in jokaš, — nikdar ne bodeš ušel temu, kar te ima z božjim dovoljenjem zadeti. — Ladja od strahovitega viharja gonjena treši na skalo in kljun se na kosce razdrobi; voda dere valoma v ladjo, topi se vse okrog in toni v globočini brezkončnega morja.

Kdo li zamore občutiti, kako je naši dozdej tako srečni dvojici pri tej očevidni smertni nevarnosti pri sērcu bilo? Kriton zgubi zavest in vso svojo mladostno krepost v tej razujzdanosti strahovitega življa, spusti toraj iz naročja mileno ljubljenko, ktere ni mogel dalje zavolj oslavljenih moči vderžati. Vjame slednič v nočni temi desko od ladje. In čez nekoliko časa so ga silni valovi na samotni breg vergli. Tu je ležal brez sebe do belega dne, ki mu je oči odperl. O! kakšno je li bilo njegovo čutje! Z nemo žalostjo pogleda hitro na puste valove, ki se še zdaj divje premetavajo in pluskajo. Jame misliti na svojo največo zgubo. Leta in išče po morskem bregu, skleplje roke in proklinja hudobne moči, ki v tem

breznu morja prebivajo. Kdo more popisati bol in žalost ljubečega mladenčca? Ona, ona jedina na svetu, ktero je bolj ko svoje življenje ljubil, mu je bila v tem najblažnišem trenutju odvzeta in znabiti na veke oteta, na veke zgubljena. Ah ne more zapopasti te nedosežljive zgube. Pri tej misli se spremené njegovi vznemirjeni čuti v stok in plakanje. Večkrat razširi roké nad sinje valove, ko da bi hotel še objeti vtopljeno zaročnico. Skorej bi se bil v svojem prevelikem brezupanju v nepokojno morje stermoglavil.

Tako je dva dneva, brez vsake hrane, blodil okoli po morskem bregu. Viditi, da mu vsa žalost ne more zgube poverniti, jame slednjíc za oskerbljenje in ohranetje samega sebe misliti, ter se v nepoznan kraj odpoti. Pusti breg se premeni tam v rodovitno polje, čez ktero je bil obilno razlit blagoslov nebes; verti in vinogradi se mu razprostirajo pred očmi. Pri pogledu te prekrasne narave v svoji obilnosti mu tužno serce nekoliko olajša; sosebno vabi Kritona čedna hiša med košatim drevjem vsred prostranega verta. Prosi gostoljubja. Priljudno ga je častit starček sprejel, ki se slišaje njegovo nesrečno prigodho sočutno z njim razjoka. Tu misli Kriton nekoliko časa ostati. Ali tiha žalost ga vedno hujše tare, in vse njegove nekdašnje veselje ga mine; šel je taj včasih v gosto in divjo pustinjó, da svojim neizrekljivim bolečinam v samoti hladila in polajšanja najde.

Sedi pa neki dan pri šumljajočem potočku v žalostnih mislih vtopljen in škerlatni pas v roci deržé, ki mu ga je bila Sofroniska po prvem spoznanju darovala. Kar začuje naenkrat verh sebe golobje gučanje, in se ogledavši zapazi golobico z zeleno pisanim vratnikom sedečo na stebli in spozna, da je ravno tista golobica, ki je v dobi bližaje burje iz krila njegove drugarice zletela. Kriton spusti pas iz rok, krotka golobica priferfrá na tla in zgrabi poznan pas v svoj nježni klunček ter zleti od mladenčca.

„Tako mi ti še posleden spominek, ki mi po zaročnici ostane, vzmeš? O nemilostiva osoda!“ izdahne Kriton in se sopet prejšni žalosti prepusti.

Zdaj se vernimo k Sofroniski. Ona, ko je suho zemljo dosegla — na kak način, ali naravni, ali s pomočjo kake Nereide (morske vile) ali je bila od kakega kita (delfina) na suho prinešena, sama ni vedila, — je objokovala smert vbogega Kritona. Kakšen da je li moral biti stan vboge devojke po tej dogodbi, to pustimo vsakemu, da sam premisli, ako mu ne manjka čutljivega serca. „Kam se hočem sirota obrniti? kje pomoči in tolažbe iskati?“ je vedno zdihovala.

Hodi dolgo skoz germovje in goščavo in pride srečno v zeleno dolino, kjer so pastirji svoje čede pasli. Oni kakor dobri nepokvarjeni ljudje sprejmejo gostoljubno neznano deklino, in jo, ko jim pove svojo nesrečo, berž v svojo kočó peljejo in jej prav prijazno postrežejo. Verh tega jej obljubijo, jo o prvi priložnosti nazaj do Aten prepeljati dati.

Nekega dne sedi Sofroniska ravno pred pastirsko kočó, kar zagleda neko ptico naravnost proti njej leteti. Bila je to nje predraga golobica s pasom v kljunu. Priletivši bliže, se spusti z višine ravno na njeno naročje, odkód je zaupno in radostno na svojo odgojiteljico pogledovala, kakor da bi jej hotla sladko pozdravljenje od milega zaročnika zročiti. Z začudenjem gleda devica znano ptico s pasom, in svitli žark nade prešine njeno dušo. Golobica zleti spet z njenega krila in iz stebela na

steblo leta in skakljá, kakor bi hotla svojo gospo za seboj klicati. Sofroniska od nekega notrajnega slutja ganjena jej sledi. Pride do morskega brega in tu najde čola ravno pripravljen jo prepeljati. Golobica jej neprenehoma pot kaže, in kadar devica malo postane, da se odpočije, sede tudi ona na vejico in čaka.

Naenkrat se zdi Sofroniski, da je v neki znani okolici, kakor da jo skoz sanj gleda. Hiša s prekrasnim drevjem napol zakrita je stala tu vsred prostranega tihega verta; ona se jej bliža in bliža ne vedé, kdo da v njej prebiva. Ali komej pride do samega praga — o veliki Bože! — Kriton leti v naročje svoje mile zaročnice! — Vpade roka, ni peresa, ktero bi veselje popisati zamoglo. Stojita dolgo časa kakor okamnena brez besede in gibanja; samo neizrečena radost in veselje se njima sveti na obrazu. Slednič se Kriton zavé in zavpije: »Oče! oče! pridi sem in čudi se! Zopet jo imam v rokah, ktero so mi morski valovi oteli. Ta je moja predraga ženica!«

Z ljubeznivim očesom pozdravi prišli starec devico, jo prime prijazno za roko in pelje v sobo, da se vsede in počije. Prinese vsega, karkoli je za okrepčanje in razveselenje imel; sede zadnič k njima in najdeno deklico dolgo z bistrim očesom pogleduje. — Naslednjič se jej okol vrata obesi, jo poljubljuje in spregovori radostno: »Moja hčERICA! drago dete moje, ktero so mi pred nekoliko leti morski roparji vkradli!«

Kriton in Sofroniska ostermé, nevedé, ali je vse to sanj ali resnica, kar se pred njima godi. Pa starec vnovič zakliče: »Poznam te, dobro te poznam, mila hči! dolgo zgubljena in obžalovana! Ti si živi obraz tvoje dobre matere, ktera ni mogla dolgo tvoje zgube preboleti! Jagodica ta na tvojem vratu pričuje, da si ti resnično moja zlata hči, dete moje kervi! In tebi plujec! se zahvalim za poverenje svoje hčeri; bodi tudi ti zanaprej moje dete, in starost moja se bo pomladila, ko bodem z veseljem vaju in vajno blago srečo gledal.«

Vsi trije se pri lih besedah h krati objamejo. »Kako modro in srečno je vendar previdnost vaju dogodbe obernila!« jame zopet stari oče govoriti. »Zgubitek zaročnice je storil, da se toliko obžalovana hči k svojemu očetu poverne ter se z njim srečniše in blažniše zjedini.«

Kriton ostane pri očetu svoje Sofroniske. Prodá na otoku Delos svoje imetje, ktero je od svojih starišev podedval in tako so zanaprej tri zlahntne duše v rajski sreči in blaženstvu živele. Kriton in mila zaročnica sta vživala tiste blažnosti, ktere deli samo goreča ljubezen čistim srcem, in stari oče Sofroniske se sam mlajšega in srečnišega čuti, ko je vidil srečno svoje dete in se spominjal davno prešlih časov, kadar je tudi njega zvesta ljubezen osrečevala.

Golobico pa so spoznali vsi za izvir svoje sreče in ljubezni, ona je bila in ostala ljubljena blažene družine. Posl. L. P.

Boj križancov za Jeruzalem.

Skoraj celo leto po bitvi proti Korbagi so križanci še le pred Jeruzalem prišli. Dolgo so namreč vojvodi med sabo prepiraje se s praznim klatenjem od kraja do kraja čas in moči tratili; dokler poslednjič množice niso z glasno nevoljo terjale, jih proti svetemu mestu peljati. Ko 5. junija

leta 1099 v Nikopolis, nekdanji Emavs, ki je bil komaj tri milje od Jeruzalema, dospejo, jim pridejo o polnoči poslanca Betlehemskih kristjanov naproti, ter jih prosijo za posadko v brambo lepe cerkve, da bi je od vsih strani v Jeruzalem begajoči neverniki ne poderli. Tankret vojvoda Talianskih Normanov toraj s sto odbranimi konjiki naprej tje zderči in svojo zastavo na cerkvi razvije.

Nepoterpežljivosti in hrepenenja vojska v tem celo noč očesa ne zatise; ko pa celó zvé, da je en oddelek že naprej v Betlehem šel, ne čaka ne svita, ne povelja vojvodov, temuč v nerednih trumah dalje dere. Majhno kardelo se jih celó blizo glavnega mesta vleče, nekaj čed zajame in sabo žene. Pa oddelek Turkov iz mesta pridši begajoče viteze na neki hribec zažene; in le po sreči se nakreti, da ravno v Betlehem se vernivši Tankret pritisne in sovrage zapodi. Veselja in vriskanja ni bilo konca, ko z vjetimi čedami k ostali vojski pridejo. Sdaj se skusijo, kateri bo prvi na robu gore, ki jim je sveto mesto zakrivala. In pod sabo zagledajo srečni križanci Jeruzalem, namen in konec svojih želja in bojov! Spusté se na kolena zahvalivši Boga s solzami veselja v očeh. —

Jeruzalem je bil podolgovato mesto na štiri vogle in srednje velikosti. Stal je na robéh in o bregovih gričev Siona in Morie. Na Sionu, ki proti jugozapadu mesta leži, je molil močno vterjeni in dobro zavarvani Davidov grad nad mestom; v bregu tega griča je bila cerkev Kristusovega vstajenja. Na Morii, proti severoizhodu je stala Turška mošeja, zidana od kalifa Omarja na mestu, kjer se je nekdanj krasni Salomonov tempelj lesketal. Bila je na osem voglov zidana, znotraj in zunaj z marmelnom prevlečena in je imela visoko nad cerkveno streho kipečo kuplo. Stala je na ravni visočini v sredi štirovoglatega obzidanega dvora, ki je bil kot cela visočina z marmelnom vložén. Dvojno ozidje, z močnimi stolpi vterjeno, je mesto zaperalo, kodarkoli bi se bilo moglo vanj priplezati. Na treh stranéh so globoke doline mesto od sosednjih hribov ločile. Proti izhodu namreč se razširja dolina Jozafat med Morio in Oljsko goro; proti jugu in deloma tudi proti zapadu sterimi bregovi Siona ozko dolino Hinom mejé, le na severni strani se široka ravnina tikoma do mesta razprostira. — Na tej strani in tudi nekoliko proti zapadu se križanci precej drugi dan vtaboré. Bilo je vsih vkup še kacic 40,000; za boj pripravnih mož, pa je bilo komaj 20,000 pešcov in 1500 konjikov. Vikšega zapovednika in vodja so imeli vojvoda Bogomira Bujlonskega. Oboroženih brambovcov v mestu je bilo tudi 40,000. Kristjane so bili veči del iz mesta spodili, ostali prebivavci pa so z enako gorečnostjo mesto branili kot Egiptovska posadka.

Ker kerščanska vojska nikakor ne more čakati in goreče hrepeni, sveto mesto vzeti, se sklène, že peti dan mesto naskočiti. Posreči se jim, da si po hudem boji prvo ozidje osvoje. Toda ker jim je pripravnega orodja mesto naskočiti in se v njem vterditi, čisto manjkalo, so mogli vkljub svoji gorečnosti in pogumnosti pridobljeni prostor kmalo spet zapustiti. Toda serce jim ne pade. Neki Sirsk kristjan jim precej daleč skrit dol pokaže, v katerem naj potrebníši les dobé. Zdaj so se jeli pri delu skušati. Kdor ni umel nastrojev (mahin) narejati, je mogel bruna vlačiti in druge reči donášati in podajati. Potrebne denarje so vkup zvergli. Nobeden se ni umikal; bogati in revni, vitezi in hlapeci brez razločka so se čez nemoč gnali, veliki namen prej ko slej doseči. Pa hudo skušnjo so še prestati mogli. Žeja jih je jela tretji huje kot lakota.

v Antiohii. Okolica že sama na sebi kaj suha je bila od pekoče solčne vročine čisto izsušena; potok Kidron, ki po dolini Jozafat teče, je bil zastal in edini studenec Siloe je časoma tekel, pa le slano vodo dajal, ki ni bila za pijačo. Druge studence so bili sovražniki vse zamašili, vodnjake in kapnice pa zasuli. Po pet ali šest milj daleč so kristjani kaj malega vode nosili, ktere pa še ljudem ni bilo dosti. Živina, ki ni čisto nič piti dobila, je kupoma cepala ter zrak kužila. Če so šli vode ali klaje iskat, so jih dostikrat sovražne trume pričakale ali zalezle, nenadoma na nje planile in jih potokle.

Zato je križance jako veselilo zvediti, da je Genuško brodovje priplavalo. Pripeljalo je živeža, novih vojščakov in tudi nekaj umnih delavcov, katerih je bilo kaj potreba. Z novo serčnostjo se lotijo, priprave za naskok doveršiti ter sklenejo, mesto kmalo v drugo naskočiti. — Poprej napravijo duhovni slovesen obhod na Oljsko goro in k Mariini cerkvi. Bosi, v belih duhovskih oblačilih in s križi v rokah stopajo škofi z duhovni naprej, za njimi grejo prav pobožno tudi bosí vojvodi z vso vojsko. Na svetih mestih stopi Peter puščavnik pred množice opominjaje jih k slogi in zaupanju v Božjo mogočnost in dobrotnost. Molijo za pomoč naj Vikšega in vsega prepira je konec. Tankret in Rajmund, knez Tuluški, ki sta bila v hudem kregu, si prva v roke sežeta. Vernejo se vsi spraljeni, okrepečani in nadušeni za bližnji boj. Neverniki pa jih zasmehujejo znad mestnega ozidja, pobožno opravilo gledaje, in tako sveto gorečnost križancev podkurijo v zlobno serditost.

(Konec sledi.)

Černogora in Černogorci.

(Konec.)

Kakor vse je tudi njih obleka posebno zanimiva. Zato jo hočem natančneje popisati. Na životu nosi Černogorec perleno srajco, ktera mu, kakor pri mnogo družih Slavjanih kol kinč čez široke modre turske blače visi. Črez to veržejo belo sukno, kakor so jo stari Rimljani nosili. Narejena je iz debele volne, ktero žene same zgotovijo. Na vratu in na persih je odperta, krajci so modro izšivani in s mnogo črnimi gombi okinčani. Rokavi so široki, na kraju zavihani in modro zarobljeni. Okolj pasa imajo usnat pas, kteri obleko skupej derži. Na pasu visi s mnogo belimi gobicami in s tremi trepci okinčana skrinjica, v katerih smodnik krogle in razsekan svinec hranijo. V drugej ednakej skrinjici imajo kresivo; mošnja za tabak imajo na pasu obešeno. Okoli pasa in beder je obvita mnogobarvna volnina, ktera se po zimi oko'j glave, kakor turban obviije.

V tem pasu tičite dve vselej nabasane pištoli in turški dolgi nož, kteremu handžar pravijo. V Bosni in Dalmaciji ga navadno zmiram pri sebi nosijo. Ž njim moreš sekati ali bosti. Tudi v gospodarstvu se dá rabiti; lahko ž njim meso ali derva sekaš.

Noge imajo Černogorci po létu do kolen nage, po zimi s volnino obviite. Obuvalo obstoji v koženej pletenini, ktera se opanki imenuje. Na glavi nosijo po zimi in po létu ednako svojo rudečo in černo obrobjeno

kapo. Črez levo ramo veržejo šal s kozje dlake. Ime mu je struka. Širok je kak lakel, dolg pa okoli pet lakti. Na obeh koncih je s dolgimi trepci okinčan. S njim si orožje zakrijejo, v dežju ga okoli pleč obviijejo; po noči morejo na njem ležati in se s njim pokriti. Vso to tkanino žene zlo umetno narediti znajo.

Na praznik oblečejo zamožnejši še čez to obleko zelen, rudeč ali čern kamisól, kateri je s svilo izšivan ali pa tudi s kožuhino opraman. Verh tega mora Černogorec tudi imeti dolgo turško dimko in albansko puško. Puška je blizo pet črevljev dolga in s medom dobro okovana. Puške nikomur ne prodá. Potniku, ki jo je hotel, je eden odgovoril: »Nam so naše puške tako malo na prodaj, kakor naša čest.« Vender mu je puško in drugi Černogorec svoj handžar podaril, alj kaj za to vzeti ni po nikakoršnem hotel.

Obleka ženskih ni pri vsih enaka. Vbožnejše nosijo samo dolgo srajco, pas, volnasto zagrinjalo in struko. Device imajo svojo rudečo kapo s penezi obvešeno, mlajše deklice prosto rudečo kapo. Neveste imajo še neko pletenino na glavi, ktera je s penezi okinčana in na verhu s iglo pripeta. Po strani visijo na verižicah sonce, mēsec in zvezde, ktere so tudi v dva dolga čopa vpletene, in kadar se gane, kakor zvončiki pri sanč cinglajo. V ušesih imajo velike krožke; tako tudi na vsih perstih. Podobne krožke imajo tudi okoli vrata. Vse to je večidel medeno, malokdaj sreberno in s ponarejenimi kamni okinčano. Na pasu visi skrinjica s belimi gombi obita. V njej nosijo—kar o ženskej marljivosti priča—malo zercalo, niti, šivanke in druge manjše reči za domače potrebe. Na traku visi ključ, na remenu nožič. Pod persami na levej strani nosijo kak črevelj dolg nož na mnogokrat srebernej verižici. Vendar ga s struko pokrivajo, tako da ga ni mogoče viditi. Razun tega nosijo Černogorke na levej roci pisano volnasto torbico, v kterej manjše reči na terg donašajo. Okroglo zagrinjalo je zlo umetno in vkusno izšivano.

Ženske niso tako velike, kakor možki in tudi ne tako lepo zraščene, zato ker morajo zmiram doma in na polju dēlati in težka bremena nositi. Tudi njih obličje ni tako lēpo in bistro, kakor pri možkih. Tepca ali norca med njimi najti je težka, težka reč. Oboji spol ima široke usta, bele in lēpe zobe, in se posebno pri možkih lepo kažejo.

Visoko, svobodno čelo oznani velik razum in dobroserčnost. Pogled in bistro oko kaže njih oglednost in modrost. V obče moreš med timi divjimi junaki stokrat veselejše in varnejše živeti, kakor med marsikterim izobraženih narodov.

J. Št.

Z m e s.

Slovstvene drobtince.

* »Novice« prinesó v svojem poslednjem listu preradostno novico, da bodo svojim naročnikom v novem letu vsak mesec eno polo »občne povestnice« nevmerlega gosp. Vertovca brez vsega daljega plačila prinašale, ako se toliko naročnikov oglasi, da bo založništvo brez lastne škode shajati zamoglo. Ni dvomiti, da se bo na te izverstno vredovan časopis, kateri v tednu dvakrat izhaja in samo 4 gld. sr. na leto velja, še več naročnikov oglasilo, ker se jim blizo najizverstniše delo ranjcega

g. fajmoštra podaja. Obseg Novic je vsakemu dobro znan, — našemu narodu popolnoma primeren, jezik lahkorazumljiv, da ga vsak otrok razumiti more. Ne moremo pri tej priložnosti opustiti, naših bravcov tega izverstnega in nar dalje razširjenega slov. časnika opomniti, da si ga v prihodnje gotovo naročé. Zamore se tudi na pol-ali četert leta pod naslovom: »na sl. založništvo Novic« v frankiranih pismih naročiti.

* Zgodovinskega katekizma ali celega keršansko-katoliškega navka v resničnih izgledov iz zgodovine je prvi del že blizo po vsih slov. mestih po 1 gld. sr. dobiti. Drugi del, ki bo saj v 14 dneh donatisnjen, bo veljal 1 gld 12 kr. in tretji del, ki po novem letu izide, tudi 1 gld. 12 kr., potem taj celi katekizem v 3 delih samo 3 gld. 24 kr. sr. velja, ko vendar šesti natis taistega v nemškem jeziku blizo 5 gld. sr. veljá.

Smešnica. Trije poredneži gredó enega dne na polje. Ni dolgo, kar pridejo mem kmeta, ki je osla za uzbeko deržé v travi pri poti sladko spal. Hitro sklenejo, mu eno narediti, da jo bo pomnil. Edin se berž k oslu spravi, ga odveže, in unima zročí, da naj hitro ž njim odideta, sam pa se zraven kmeta vleže in obloži, kot je bil osel poprej. Kmaló potem se zbudi kmet. Zdramivši se zagleda človeka namesti osla — in stermi: »Za božjo voljo! vpíje porednež« odvežite me! — »Tri sto medvedov! kdo vas je sem prinesel? zakriči začudjeno kmet, kje je pa moj osel?« »Tiho, ljubi moj! govori potepuh« jez sim sin nekiga copernika, ki me je zavolj porednosti in neposlušavnosti 6 let v osla spremenil — in dans je ravno kazin pri koncu in dobil sim spet poprejšnjo podobo. »Le pojte, kamor hočete, pravi ostrašeni kmet, ter mu pomaga odvezati »se; le pojte, s coperniki nočem nič imeti. Oprosteni porednež naglo odide in za tovaršema hiti. Drugi dan je v bližnjim tergu somenj. Tudi kmet pride tje, da bi si družiga osleta kupil. Ali kaj zlomka! med drugimi tudi svojiga poprejšnjiga na ogledu zagleda in pravi začudjen: »Si bil že spet poredin, da si že v drugič kaznovan. E merkaj — dobro se te bom ogibal, da te spet ne kupim.« —

Povabilo k društvu sv. Mohora.

Kmaló bo leto okoli, kar je naše društvó sv. Mohora pod posebnim varstvom presv. Lavantinskega knezoškofa g. Antona Slomšeka v življenje stopilo in s pripomočjo g.g. društvenikov, kterih se je doslej ravno 600 oglasilo, dosihmal šest manj ali bolj važnih bukev med slov. narodom razširiti zamoglo. Terno zaupa, da jih bo v novem letu še večé število izdati v stanu, ako mu častiti slov. domorodci potrebne pomoči ne odtegnejo. Doslej imá v rokah: prav lepe povesti za šolska darila, drugi del Gofina »razlaganje cerkvenega leta« in 2. del g. Kaffolovih »domačih ogovorov.« Dalej mu je obljubljen za prihodnje leto en del sv. pisma in »zgodovina Avstrianskega cesarstva.« Verh tega mu dohajajo iz vsih krajev Slovenije veseli glasi, da se povsod za društvó dela in spisuje. Zatorej imajo častiti g.g. društveniki za prihodnje leto mnogo prav zanimivih bukev pričakovati.

Da se bo vendar vse to tudi srečno izpeljati dalo, povabimo vse domorodne Slovence, prav v obilnem številu k društvu sv. Mohora pristopiti in ga v njegovem žlahtnem prizadetju podpirati.

Kakor je sploh znano, znesé pristopnina za celo leto 3 gld. sr., in za učitelje na deželi in učence 1 gld. 30 kr. sr. — Vsi tisti gospodi,

ki letas še niso k druŕstvu vpisani, imajo gori omenjenej letnini še 1 gld. sr. (učitelji in učenci pa 30 kr.) upisnine priloŕiti.

Denarji se morejo v frankiranih listih ali dotičnim odborom ali pod nadpisom: **Sl. odboru druŕstva sv. Mohora v Celovcu** (Klagenfurt), naravnost senkaj pošiljati.

Kakor hitro kaka druŕstvena knjiga na svitlo pride, se bo berš sledečim bukvarjem poslala in scer v Gradcu g. **Ferstelnu**, — v Mariboru g. **Lejrerju**. — v Radgoni g. **Weicingerju**, — v Celju g. **Geigerju** — v slov. Gradcu g. **Zavadckimu**, — v Zagrebu g. **Županu**, — v Ljubljani g. **Lerherju**, — v Novem mestu g. **Vepusteku**, — v Postojni g. **Blazniku**, — v Terstu g. **Schimpfu** — v Gorici g. **Soharju**, — in na Dunaju g. **Wenediktu**. Za Koroško kronovino je razpošiljanje g. **Leonova** knjigarica prevzela.

Naj torej vsi g.g. druŕstveniki o priloŕnosti, ki svojo letuino plačujejo, odboru v Celovcu na znanje dajo, po katerem gori imenovanih knjigarjev druŕstvene knjige prejemati hočejo. Kdor pa nobenega knjigarja ne imenuje ali scer kake priloŕnosti ne povê, temu se bodo knjige na njegove stroške po pošti pošiljale. — Tako bodo v prihodnjem letu druŕstvene knjige udom vselej hitro in poredoma v roke prišle.

ŕeljam mnogo g.g. druŕstvenikov vstreči, da bi druŕstvo svoj lasten časopis imelo, je bil našim šolan toliko potrebnî „šolski prijatelj“ za druŕstven časopis odbran in se bo vsak teden po pošti razpošiljal. Ker bi vendar druŕstvo drugači shajati ne moglo, morajo tisti druŕstveniki, ki 3 gld. letnine (razun upisnine) plačujejo, k temu znesku še 36 kr. sr. za poštino in učitelji in učenci, ki razun upisnine, le 1 gld. 30 kr. plačujejo, pa k letnini še 1 gld. 36 kr. priloŕiti; potem takem prvi vsega vkup 3 gld. 36 kr. sr. in poslednji 3 gld. 6 kr. na leto plačati.

Tako dobijo druŕstveniki sv. Mohora časopis, ki scer po pošti 2 gld. 12 kr. velja, za 36 kr. sr. in učitelji in učenci, za 1 gld. 36 kr.

Ako pa g.g. druŕstveniki tega zneska k letnini priloŕiti opustê, dobijo samo druŕstvene bukve brez „šolskega prijatelja.“

Slednjič dosedajne g.g. druŕstvenike serčno prosimo, nam tudi v prihodnjem letu zvesti ostati in letnino kakor je hitro mogoče poslati. Sploh pa vse Slovence lepo povabimo, v kolo druŕstvenikov sv. Mohora stopiti. Bratje! gre za srečo in slavo naroda slovenskega! ŕelovski odbor.

Druŕstvene zadeve. V seji 6. decembra je bilo:

1. Oznanjeno, da šteje sedaj druŕstvo 600 druŕstvenikov.
2. sklenjeno, da se imajo nekterim višjim gospodom in oblastim vse dosedajne druŕstvene knjige poslati in jih za podporo našega druŕstva poprositi.
3. določeno, da se imá novim g.g. druŕstvenikom, namesto „povestnice goriške nadškofije“ „Bčela“ l. 1850, ali 1 ali 2. polletje l. 1851 dajati. Zakaj od povestnice imá druŕstvo samo še toliko iztisov, da jih bo moglo tim prošnjam priloŕiti.

Poslednje letašnje druŕstvene knjige (namreč „Gofina razlaganje cerkvenega leta“ — „Domači govorî“ od g. Kaffola in „Naravoslovje“ od g. Robidata) so se častitim odborom razposlale. Verh tega je bilo še poverh saj 10 iztisov vsih druŕstvenih knjig vsakemu odboru poslanih, da jih novo pristopivši udi berš dobiti zamorejo.